

LEKCIJA 4.4

TKZV. OUTRAGE PORNO

U svijetu postoji uvjerenje da je za prikupljanje sredstava potrebno igrati se sa emocijama ljudi i stoga koristiti slike koje izazivaju emocije (suosjećanje, sažaljenje, itd.). Takve slike promovišu strahote siromaštva, javno sažaljenje i podstiču donacije. "Pornografske slike" siromaštva su tako bespomoćne, žrtve koje pate, lišene svakog dostojanstva, posebno djece.



Izvor slike: <https://roape.net/2021/07/08/famine-and-ethiopia-colonial-legacies-and-global-power-structures/>

Postoji, međutim, značajna razlika između standarda upotrebe slika – bilo bi nečuveno kada bi se takve nedostojanstvene slike pojavljivale u kampanjama organizacija koje prikupljaju sredstva za pomoć siromašnima na sjeveru, dok je standardna praksa da se pomoći siromašnima na jugu, a to se može vidjeti i na raznim posterima velikih humanitarnih organizacija u ovoj zemlji.

Sada analizirajmo gornju fotografiju Boba Geldofa na jednoj od njegovih humanitarnih ekspedicija. Fotografija je primjer binarne podjele između nas i njih. MI (humanitarne organizacije, pojedinci, poznate ličnosti, ljudi globalnog sjevera) prikazani smo kao aktivni, veliki spasioci, dok su ONI (ljudi globalnog juga, nevladine organizacije) prikazani kao pasivni primaoci pomoći. Bob Geldof je prikazan kao aktivan, moćan, sa sažaljenjem u očima. On je fizički superioran u odnosu na sve druge ljude, koji se u odnosu na njega prikazuju kao infantilni i inferiorni.

Pričanje tuđe priče u njihovo ime ih obesnažuje, a odnos snaga se odmah povećava u korist naratora - pojednostavljeno predstavljanje složene situacije dovodi do osjećaja superiornosti i inferiornosti, jer se globalni jug predstavlja kao djetinjast, porobljen i statična država koja ne može sama sebi pomoći, a Zapadu je data izrazito očinska uloga. Fokus je na žrtvama siromaštva, a ne na političkim razlozima koji zapravo uzrokuju siromaštvo.

Dakle, radi se o depolitizaciji siromaštva – kampanje često prikazuju siromaštvo kao prirodno stanje jedne zemlje, kao izolovan slučaj, a ne kao društveni problem uzrokovan neravnotežom moći ili problem koji zahtijeva kritičku procjenu naše vlastite situacije. Faktor dobrog osjećaja doniranja novca je brzo i lako rješenje za ljude na globalnom sjeveru, daje nam osjećaj zastupanja, ali nas ne podstiče da razmišljamo o našoj ulozi u održavanju siromaštva. Oni odvlače pažnju sa društvenih problema i problema ljudskih prava, jer slike i video zapisi "pozivaju emocije bez razumijevanja, dobročinstvo bez strukturalnih promjena". Moramo biti svjesni da je ovaj prikaz zemalja u razvoju ili takozvanog Globalnog juga samo jedan dio stvarnosti. Ako uokvirimo samo jedan dio slike i prikazujemo ga iznova i iznova, što je češće moguće, na kraju će ovaj dio slike postati jedina stvarnost koja utiče na našu percepciju Globalnog Juga (vidi preporučenu literaturu, str. 13).

Pitanja za razmišljanje o fotografiji gore:

- *Da li ova vrsta humanitarne pomoći zaista funkcioniše?*
- *Da li fotografija poput ove iznad pokazuje istinu?*
- *Šta je kontekst?*
- *Ko je predstavljen u aktivnoj, a ko u pasivnoj ulozi?*

Prikazivanje ljudi i situacija bez konteksta na vrlo pojednostavljen način naziva se tkzv. outrage diskursom, medijima i outrage novinarstvom/žurnalistikom (također outrage pornografijom). To je bilo koja vrsta medija ili narativa koji su osmišljeni da iskoriste bijes kako bi izazvali snažne emocionalne reakcije u svrhu širenja publike, bilo da se radi o tradicionalnim televizijama, radiju ili štampanim medijima, ili na društvenim medijima s povećanim prometom na internetu i online pažnjom. Termin outrage pornografija smislio je 2009. politički karikaturista i esejista Tim Kreider iz *New York Timesa*.

VIŠE NA TEMU I DALJA RAZMIŠLJANJA:

- **Preoblikovanje poruke**, https://www.bridge47.org/sites/default/files/2018-12/reframing_the_message.pdf (page 13)
- Outrage pornografija: https://en.wikipedia.org/wiki/Outrage_porn
- Pogledaj ovaj [kratki video](#) iz Médecins sans frontières / Doctors without borders, jedna od vodećih humanitarnih organizacija, koja objašnjava **važnost poruka na korištenim fotografijama i video snimcima** i izvinjava se zbog svojih prethodnih kampanja koristeći slike "bijelog spasitelja".

U slučaju da ste se prijavili na kurs samo za 1. deo, želimo da vam čestitamo što ste završili Modul 2.

Sledeće lekcije u modulu su otvorene za čitanje i gledanje, ali su prvenstveno namenjene onima koji su se prijavili za cijeli kurs i koji će također kreirati priče o klimatskim migracijama.